

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 211. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 filler

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Hétfő, szeptember 15.

A politikai helyzet.

Budapest, szept. 15.

Az Andrássy-párt tegnap tehát megalakult. Nagy füsttel ment az alakulás, de mégis minden jel azt mutatja, hogy az új pártalakulás nem fog óriási arányokat ölteni. Hogy Marostorda részben beugrott, ezen nincs mit csodálkozni, az a székely vármegye mindenkor szerette a politikában az újat, a szecessziót. Kültagjai lesznek az Országos alkotmánypártnak számosan, de parlamenti tagja még a legvérmesebb remény mellett is aligha lesz harminc.

Vagyis olyan hatalmas és egységes hatvanhetes párt ellen, mint amilyen a Nemzeti Munkapárt, nem sok értelme van az új dualisztikus, hatvanhetes pártot megalakítani; s az új párt nem is lesz annyira dualisztikus és nem is lesz egészen hatvanhetes, mert a negyvennyolcas ellenzéki pártból kilépett képviselők mindegyike kijelentette, hogy elvei fentartása mellett lép csak be az Andrássy-pártba.

A dolog tehát úgy áll, hogy ez új Országos alkotmánypárt csak amolyan alkalmi párt lesz, minden realisabb s az ország közvéleményében meggyökerezhető céltudatos program nélkül. Itt csak ismételt személyi harcról és emberi hajszáról lehet szó, vagyis: aki bírja az marja a másikat.

Nagyon jól mondotta Khuen-Hédervary gróf, hogy az új párt megalakulásával csak arról lehet szó, hogy mennyiben üdvös dolog Andrássy akciója a hatvanhétre. Azt pedig ma már mindenki tudja, hogy Andrássy fellépése a hatvanhetes arénában mindenkor bomlasztó hatással volt az egységes nemzeti politikára. Andrássy folytonos kolonca volt a dualisztikus hatvanhétnek; ilyen kolonca, ke-rekkötője volt ő a koalíciónak is, mely hogy csufosan megbukott, legnagyobb-rész Andrássynak köszönheti.

Lám, Vázsonyi Vilmos csak egy szál mézes mazzaggal járult hozzá az Országos alkotmánypárt megalakításához, belépett Andrássynak társadalmi klubjába, de az új politikai pártba már nem lépett be s ezt igen ravaszul okolta meg a politikai fiskális. Vázsonyi ugyanis igen előrelátó politikus, ő már előre látja az új hatvanhetes szecesszió színét, amely máris nagyon bizonytalan színű és semmi jóval nem kecsegtet a közel jövőre nézve.

Az új pártalakulás csak előnyére lesz a nemzeti munkapártnak. Mert az új alkotmánypárt képviselő tagjai minden valószínűség szerint megszüntetik a képviselőház iránti passzivitásukat s bemennek a tárgyaló terembe s a törvényalkotások munkájában minden bizonynyal részt vesznek. Így legalább a 48-as ellenzék ezután nem hangoztathatja azt, hogy a munkapárti Ház ezt és amazt csinálta meg ellenzék nélkül. Most tehát a Tisza-kormánynak bent a parlamentben is lesz ellenzéke, sőt olyan ellenzéke, amely kifejezetten a hatalomra törekszik. Andrássy ugyanis a vasárnapi pártalakító beszédében kijelentette, hogy Tisza István elleni küzdelme nem egyéni, — az új párt-nak azonban más célja nem lehet, mint

a Tisza-kormány s a mostani többség megbuktatása és a kormányzó hatalomnak mentül hamarabb való átvétele.

Egyszóval, rettegj Európa, mert Andrássy pártja föl fogja fordítani a világot! Nohát, ott még nem tartunk, mert egyelőre az országban igen kevés a visszhang az új Országos alkotmánypárt iránt. S ahogy a multban bebizonyosodott már, a közel jövőben egy ismét be fog igazolódni, hogy a Nemzeti munkapárt eredményesen tud dolgozni a magyar nemzet érdekében s az új Országos alkotmánypárti létesülésével igazán nem sokat tördök.

Ünnepelt jegyző.

— Sepsey Mihály jubileuma. —

— szept. 15.

Főlemelő szép ünnepély volt szombaton a torontálvármegyei tőzsgyökerez magyar községben, Torontálvásárhelyen.

Ekkor ünnepelte ugyanis a község lakossága érdemekben gazdag jegyzőjének, Sepsey Mihálynak 25 éves jegyzői jubileumát nagy lelkesedéssel és meleg szeretettel.

Az ünnepség már pénteken este kezdődött, amikor laklyás menetet és szere-nádót adtak az ünnepelők Sepsey Mihálynak. A jegyző lakása előtt a dalárda énekelt, majd Révész József községi állatorvos hatásos beszédben tolmácsolta a község szeretét és ragaszkodását, amit az ünnepelt meghatottan köszönt meg.

A jegyzői laktól a község a piac-terre vonult, ahol sikerült tüzijáték re-kesztette be az esti ünnepséget.

Szombaton reggel az ünnepelést isteni tisztelet vezette be a református tem-plomában, ahol G a e s a l János lelkész üd-vözölte a jubilánst.

Az istentisztelet után d. e. 10 órákor a képviselőtestület diszközgyűlést tartott Zsiros Imre járási főszolgabíró elnök-lésével.

A közgyűlési terem zsufolásig megtelt ünnepelő közönséggel, úgy, hogy nagyon sokan kiszorultak. A főszolgabíró indít-ványára küldöttség hívta meg a közgyű-lésbe az ünnepeltet, akit a terembe lépte-
kor viharos éljenzéssel fogadtak.

Az éljenzés lecsillapultával So-mogyi Sándor községi orvos a község nevében szép beszéddel üdvözölte Sepseyt, méltatva kiváló érdemeit, amelyeket hu-szonöttesztendő működése alatt szerzett.

Sepsey Mihály meghatottan kö-szönte meg a község szívélves üdvözlését, ígéretet téve, hogy ő, úgy mint eddig is, minden erejével oda fog hatni, hogy a köz-ség érdekeit előmozdítsa és kéri egy a községet, mint a képviselőtestületet, hogy úgy mint eddig, ezután is legyenek segít-ségére, mert csak egyesült erővel és egyet-értéssel lehet a kitűzött célt elérni.

Ezután ismét Somogyi Sándor szölt az ünnepelthez s átadta a község ajándékát, egy nehéz ezüst íróasztali kész-letet.

Mintán még Zsiros Imre főszolga-bíró indítványára a diszközgyűlés jegyző-könyvileg is megörökítette a jubilans ér-demeit, különböző tisztelegések következ-tek. Este 8 órákor a Babos-féle vendég-lőben 210 teritékű társasvacsera volt, amelyen a község színe-java gyűlt egybe. Ott voltak a többek között Zsiros Imre antalfalvai járási főszolgabíró, Keresztes György tb. főszolgabíró, dr. Kron-szolgabíró, Kreine járási számvevő, dr. Fischer János járási orvos, Tóth Béla jár. állami állatorvos, valamint nagyszámu hölgyközönség, nevezetesen ezek sorában: dr. Abonyi Jánosné, Ad-

ler Istvánné, Albrecht Jánosné, Baranyi Ferencné, Baranyi Jolán, Bartus Elekne, Bumannené, Benke Sándorné, Czegény Andrásné, Czirják Jánosné, Csáki Mihályné, Földes Károlyné, Gansel Jánosné, Gráf Mórné, Görbe Lajosné, Görbe Benedekné, Jókay Katalin, Joanovits Si-monné, Krausz Árpádné, öz. Kovács Gé-záné, Koncsok Sándorné, Krivácsi Jó-zsefné, Király Gyuláné, ifj. Kovács Fe-rencné, id. Kovács Ferencné, ifj. Komá-romi Mihályné, Mixics Ferencné, Okili-esán Ilésné, Pártos Simonné, Sasi Gyu-láné, Sepsey Mihályné, dr. Sepsey Mi-hályné, dr. Somogyi Sándorné, Sándor Ferencné, id. Szőke Sándorné, Szei Im-réné, Szei Andrásné, Szehz Pálné, Szüts Istvánné, ifj. Sepsey Istvánné, Ternyei Miklósné, Tóth Ferencné, Tóth Jánosné, Tóth Bálintné, Vig Mihályné, Vig Károlyné, Vig Antalné, Varga Bé-láné, Wersching Dánielné.

Az első felköszöntőt Zsiros Imre járási főszolgabíró mondotta az ünne-peltre, majd dr. Polák Aladár az ünne-pelt családjára, továbbá felköszöntőket mondtak még: Szabó Kálmán, Tóth Bá-
lint tanító, dr. Abonyi János, Molnár Károly polg. isk. igazgató stb.

Táviratilag és levélben is számosan üdvözölték az ünnepeltet, köztük Jankó Agoston alispán, Tóth István miniszteri tanácsos pénzügyigazgató, Gacsal János panaszos ref. lelkész stb. Az üdvözlések felolvasása után asztalbontás következett, végül pedig a fiatalság tánca kerekedett, mely hajnalig tartott.

HIREK.

A Torontáli Kaszinó.

Nagybeeskerek, szept. 15.

Ma este nyitják meg ünnepiesen Nagybeeskerek város egy új társadalmi intézményét, a Torontáli Kaszinót.

Hónapokkal ezelőtt indult meg a moz-galom az új kaszinó létesítésére s a vá-ros közönsége olyan rokonszenvvel karolta föl az eszmét s olyan számmal tömörült melléje, hogy rövidesen megvalósult az új egyesülés s egyben megindult a munka a kaszinó helyiségének fölszere-lésére.

Daniel Ferenc, a kaszinó igazgatója, aki lelkes buzgalommal szervezte meg az új kaszinót, vezette a kaszinó berendezési munkálatait, amelylyel most elkészültek s tegnap szűkebb társaság előtt bemutat-ták a kaszinó otthonát.

Az új kaszinó helyiségei a Hunyadi-utcai Weisz-féle ház egész első emeletét foglalják le s öt tágas szobából állanak. A helyiségekbe külön lépcsőház vezet föl a Hunyadi-utcából s az előszobából a kö-zös társalgó és olvasó-terembe jutunk.

A látogatót rögtön lebilincseli a pom-pásan, igazi uri izléssel berendezett tágas társalgó, amelynek diszkrét pompája, ké-nyelmes és kellemes berendezése minden igényt a legteljesebb mértékben kielégít-het, úgy, hogy a kaszinó tagjai igazán jól érezhetik magukat ebben a finom, kel-lemes helyiségben.

A társalgóból nyílnak a billiárd- és a játékszobák, amelyek négy termet foglal-nak le szintén tökéletesen, minden kivá-nalomnak megfelelően fölszerelve.

Az új kaszinó berendezése és butor-zata, amely Daniel Ferencnek ismert kiváló finom izlését dicséri, általános tet-

szést kelt, viszont diszére szolgál a nagybecskereki iparnak is, mert a berendezés nagybecskereki iparosok kezemunkája.

A kaszinó helyiségei az emeleti folyosóval összeköttetésben vannak a Remsing-féle vendéglővel, úgy, hogy a tagokat kényelmesen kiszolgálhatják vendéglői és kávéházi italokkal.

Szóval az új kaszinó helyiségei teljes kényelemmel szolgálnak a tagoknak s lehet, hogy a benne fölbuzduló élet hasznosan élnikteni fogja Nagybecskerek társadalmi életét s ezért az új intézményt csak meleg rokonszenyvel lehet fogadni.

Az új kaszinó ünnepies megnyitása ma este 7 órakor lesz bankett keretében s amelyvel együtt átadják az új kaszinót rendeltetésének.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Szeptember 15.

Barométer emelkedik 752.7. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 28.8 °C. Hőmérséklet: maximum 14-ikén 24.5 °C, min. ma reggel 13.9 °C. Csapadék — harmat. Felhőzet — Szélirány és erősség SW3. Jólát a következő 24 órára: Enyhe, sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

A közigazgatási bizottság ülése.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével ma délelőtt tartotta rendes havi ülését, amelyről holnapi lapunkban hozunk tudósítást.

A nagybecskereki közigazgatási tanfolyam előadói kara. A m. kir. belügyminiszter a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam igazgató helyettesévé dr. Végh Lajos városi főügyészt, előadókká Jankó Agoston udvari tanácsos vármegyei alispánt, dr. Vincze-hidy Ernő vármegyei főjegyzőt, dr. Végh Lajos városi főügyészt, Bielek Antal vármegyei másodfőjegyzőt, Filkovich Boldizsár vármegyei tb. főjegyzőt, Kiss István kir. pénzügyi tanácsost, Ládai Kálmán kir. pénzügyi tanácsost, Szilágyi Albert vármegyei tb. főjegyzőt, Strosz Béla városi főjegyzőt, dr. Baár Jenő vármegyei aljegyző tb. főszolgabíró, Demkó István tb. vármegyei főjegyzőt, dr. Grandjeán Jenő tb. vármegyei alügyészt, Kolb Árpád kir. pénzügyi titkárt, dr. Steinbach Béla árvaszéki ülnököt, dr. Horváth Kálmán vármegyei aljegyzőt, dr. Wattay Dezső vármegyei alügyész tb. főügyészt és Jankovich Szilárd melencei községi jegyzőt nevezte ki.

Városi közgyűlés. Nagybecskerek város képviselőtestülete ma d. u. 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyről holnapi lapunkban számolunk be.

Kinevezés. Torontálvármegye főispánja dr. Hartner Lászlót közigazgatási fogalmazó-gyakornokká nevezte ki s szolgálatáért a megye központjába osztotta be.

A nagybecskereki munkásbiztosító választott bíróság elnökei. A m. kir. igazságügyminiszter a nagybecskereki munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé Benedek Jenő nagybecskereki törvényszéki bírót, helyettes elnökévé pedig Török János nagybecskereki járásbíró három év tartamára kinevezte.

Ügyészségi megbízott. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Erdősi Ferenc módosi kir. járásbírói jegyzőt a mó-

dosi járásbírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízott állandó helyettesévé rendelte ki.

Iparengedélyek. A szombaton délelőtt megtartott városi iparhatósági ülésen az iparhatóság a következőknek adott iparjogot, illetve iparigazolványt: Grassel Antal kisebb kőművesmunkákra.

A kolera Torontálban. Említettük, hogy Melence és Kumán községekben szombaton két-két koleragyanus megbetegedés fordult elő. És pedig Melencén megbetegedett Vojnov Danica nevű 14 éves leány és 37 éves anyja, Vojnov Szlavkóné. Kumánon Uletin Mladen nevű 45 éves ember betegedett meg és azonkívül koleragyanus tünetek között megbetegedett Nikolics Milán kumáni jegyző 24 éves fiatal felesége. A betegek közül Melencén Vojnov Danica meghalt, Kumánon pedig mind a két beteg s így a jegyző felesége is, akinek tragikus halála különösen mély részvétet kelt. A szerencsétlen fiatal asszony ugyanis őszi barackot vett egy kumáni gyümölcsáruló asszonytól s az őszi barackoktól betegedett meg, amelyekről kiderült, hogy a kofa azokkal előzőleg a kolerabeteg Uletinnél járt. Dr. Haidegger Lajos megyei főorvos a két községben szigorú óvintézkedéseket tett s mindkét községben lezáratta azokat a házakat, amelyeknek lakói a betegekkel érintkeztek. A betegek és a halottak bérészeit megküldték a bakteriológiai intézetnek, amely majd hivatalosan véleményt mond, hogy tényleg ázsiai kolera esetei forognak-e fenn. Ujabb koleragyanus eset szombat óta Torontálmelegében nem fordult elő.

Itt említjük meg, hogy a belügyminiszter közölte az alispánnal, hogy a bács megyei Szenttamás, Ada, Óbecse és Csurog községek kolerafertőzött helyeknek nyilvánítottak.

Gépeszek vizsgálja. A gőzgépekezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden szeptember hó 21. napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugárút 18.) beküldendők.

Öngyilkosság a kórházban. A helybeli József kórházban tegnapelőtt megmérgezte magát egy Palnik Magdolna nevezetű nő s meg is halt. Az öngyilkosság körülményeire nézve érdeklődtünk a kórházban, de onnan azt a választ kaptuk, hogy csupán azt tudják, hogy a nő öngyilkos lett. Arra nézve, hogy miért és hogyan történt az eset, feleletet nem kaptunk. Furcsa, hogy az egész eset még a rendőrségnek sincs bejelentve.

A Béga titka. Megirtuk, hogy a mult napokban a kincstári erdő közelében egy ismeretlen nő a Béga-ba vetette magát. Három napi keresés után tegnapelőtt délután a Kurländer-fatelepe közelében kifogták az öngyilkos holttestét. Az öngyilkos leányt egyik barátja fölismerte s elmondotta a rendőrségnek, hogy az öngyilkos Hubert Mária 16 éves cselédleány, aki neki több ízben életuntágról panaszkodott s valószínűleg ez készítette a halálba.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Szept. 19. Megyei áll. vál. ülése.

22. Rendkívüli megyei közgyűlés.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Az Andrassy-párt megalakulása. — Justh Gyula Andrassy és Károlyi ellen. Visszavonul a politikától.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai köröket az Andrassy-párt megalakulása s az e körül való ellenzéki kavargás foglalkoztatja.

Az Andrassy-párt megalakulása

tegnap délelőtt ment végbe egy meglehetősen szűkkörű értekezleten, amelyen Hecht Ernő ügyvéd elnökölt. Hecht megnyitó beszéde után dr. Springer Ferenc képviselő beszélt, majd Andrassy Gyula gróf mondott beszédet, amelyben kifejtette ismert álláspontját. Utána Ugron Gábor felolvasta a határozati javaslatot, amely kimondja az „Országos alkotmánypárt” megalakulását, amit egyhangulag elfogadtak. Ezután beszéltek még Décsy Zoltán és Mezőssy Béla.

Az új párt alakulására vonatkozólag még a következőket jelentik:

Az Andrassy-párt megalakulásának egész hatása és szenzációja a megalakulás percében véget ért, sőt elfogultság nélkül mondhatni, hogy az új párt programja és Andrassy zászlóbontó beszéde együttesen, ha lehet még lerontották azt a nagy érdeklődést, mely a nagy garral rendezett előkészületek nyomán támadt. Olvasván a programot, mely ködös általánosságokon kívül érdemben nem mond mást, mint a munkapárt programja, ellenben a feltétlen felkinálkozás terén sokkal tovább megy a munkapártnál is. Figyelembe véve ehhez Andrassy leplezetlen kijelentését, hogy neki és az új pártnak egyetlen célja a hatalomra jutás, a magyar értelmiség csalódottan és elámulva fog napirendre térni az új alkotmánypárt megalakulása felett. Egyetlen kérdésben kíváncsian várja a választ a közvélemény s ez az, hogy vajjon Andrassyék bemennek-e a képviselőházba vagy sem. Van a beszédnek olyan passzusa, mely határozottan azt a felfogást igazolja, hogy Andrassyék ülénapokon az országház helyett az Országház-kávéház helyiségét fogják felkeresni, de ezt a kérdést is Andrassy lehet hogy szándékosan ködös bizonytalanságba burkolja. Így tehát, sajnos, az új párt még arra a szerepre sem látszik vállalkozni, hogy a két ellentétes álláspont között a normális parlamenti viszonyok helyre-

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, illusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklámcédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál” kiadóhivatalába intézendők. 425-x.35

állítására végeztetett. Már ezért is a munkapárton nem titkolható sajnálattal kommentálják a tegnapi ferencvárosi pártkeresztelést.

Justh Gyula Andrassy és Károlyi ellen. — Visszavonul a politikától.

Justh Gyula sehogy se tud megbé-
különi az új pártalakulással s nagy el-
keseredéssel beszél a grófokról, különösen
Andrassy Gyuláról. Régi párthívei előtt
igen erős hangon nyilatkozott a kuruc
vezér:

— Elhatároztam — ugymond, hogy
nem veszek részt többé a politikai élet-
ben, azt azonban, ami most történik, nem
hagyhatom szó nélkül. Én sohasem sze-
rettem sem Andrassyt, sem Apponyt,
sem Károlyit. Mágánok, hatalomra törők
és nincs meggyőződésük. Andrassyt csak
a személyes gyűlölség és hatalomra jutás
vágya vezeti. Károlyi pedig még nem-
régén a vezére volt a radikális ellen-
való harcnak. Egyik sem nemzeti és egyik
sem radikális politikus. Miért akarnak
hát radikális és nemzeti küzdelmet ve-
zetni? Megmondom, hogy miért. A hata-
lomra jutásért. A másik oldalon nincs
helyük, hát itt akarnak urak lenni, hogy
a mi katonáinkat métegyezék meg és a
mi területeinket sajátítsák ki. Egészen vi-
lágos munkát csinálnak. Hogy tönkrete-
gyék a függetlenségi pártot, előbb engem
kellett eltenni az utjából. Tehát letörtek.
Most az a praktikájuk, hogy szép lassan
átveszik a pártot is Andrassy karjai
közé. Ezért szervezték az egységes füg-
getlenségi párttal párhuzamosan az An-
drassy-pártot. Rettenetesen felháborít az,
hogy az Andrassy-pártba egy tucat füg-
getlenségi párti belépett. Hiszen ez közön-
séges elvtagadás, nyílt hitehagyás. Ezeket
végre elvesztette a párt. Értük nem
kár, a mandátumiakért, a kerületeikért
azonban kár. Ezeknek szintizta függet-
lenségi népe nem tehet arról, hogy be-
csapta őket szeretett képviselőjük. Azért
jöttem fel Pestre, hogy tiltakozzam az
Andrassyék politikai merénylete ellen és
nyíltan megbélyegezzem azokat a hite-
hagyó függetlenségiakat, akik cserben-
hagyták a függetlenségi zászlót és ezzel
egyenes árulást követtek el.

Khuen-Héderváry gróf és Andrassy.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Khuen-Héderváry
Károly gróf ma válaszol Andrassy Gyula
grófnak multkori nyilatkozatára s kije-
lenti, hogy Andrassy Gyula gróf azt a
burkolt állításait, mintha neki abszolutisz-
tikus velleitái lettek volna, nem igaz-
olta tényekkel.

— Lojálisan és készséggel elismerem,
— mondja Héderváry — hogy Andrassy
egyik nem hatvanhetes kérdésekben több-
ször erősen támogatott, de minden támo-
gatása után megbuktam. Mindazonáltal
hálás vagyok Andrassy támogatásáért.

VÁMBÉRY ARMIN MEGHALT.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A magyar tudományos
világnak súlyos gyászja van. Vámbéry
Armin, a világhírű utazó és orientalista
tudós ma hajnalban 81 éves korában

csöndesen jobblétre szenderült. Vámbéry
már napokkal ezelőtt megérezte halálát s
arról beszélve azt mondta fiának, Vám-
béry Rusztennek, hogy őt halálakor ne
tekintsék se a nemzet, se az Akadémia
halottjának.

**KÜSZÖBÖN A TÖRÖK-BOLGAR
BÉKE.**

Budapest, szept. 15. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik:
Radoszlavov bolgar miniszterelnök
kijelentette, hogy a béketárgyalások be-
fejezése küszöbön áll s még e héten alá-
írják a jegyzőkönyvet. Bulgária engedé-
kenységével elérte azt, hogy Törökország
is lemondott túlzott követeléseiről s így
a béke állandó lesz.

A KOLERA.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A belügyminiszter hiva-
talos jelentése szerint a legutóbbi 24 óra
alatt a következő koleraesetek fordultak
elő: Bács-Bodrogmegyében Csurog 1, Te-
mesmegyében Deliblaton 2, Krassó-Szö-
rénymegyében Nérámonostoron 1, Szat-
márott 1, Beregmegyében Szentmiklóson
5, Felső-Vereckén 2. Budapesten tegnaptól
ma délig 9 embert szállítottak be a jár-
ványkórházba, de ezekről kiderült, hogy
nem kolerások. Szolnokon, Czeglédén,
Dunapatajon, Budafokon és Ujpesten elő-
fordult koleragyanus megbetegedések szin-
tén nem bizonyultak kolerának.

AZ ÉRTÉKTÖZSDÉRŐL.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A mai értéktözsde a
déli zárlatkor a vezető értékek árfolyamai
a következők voltak: Magyar Hitel 829.50,
Osztrák Hitel 629.25, Koronajáradék
81.35, Osztrák-Magyar Államvasút 706,
Jelzáloghitelbank 427, Leszámitoló Bank
514, Hazai Bank 285, Magyar Bank 584,
Kereskedelmi Bank 3730, Rimamurányi
704, Salgótarjáni 775, Általános Kőszén-
bánya 1065, Közuti Vasút 636, Villamos
Vasút 362, Adria 582.

TÖZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	10.97
Buza (1914. áprilisra)	11.68
Rozs (októberre)	8.17
Zab (októberre)	7.53
Tengeri (szeptemberre)	8.14
Tengeri (1914. májusra)	7.13

Aki mindennap következetesen hasz-
nálja az Odolt, az mai ismereteink
szerint az elképzelhető legjobb száj- és
fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.- k, kis üveg 1.20 k.

Egy jótékony intézmény

Nagybecskereken.

**Első Temesvári Délmagyarországi
— őrző- és biztonsági vállalat. —**

Ezen társaság Nagybecskereken is hasonló
intézetet akar létesíteni, mely külföldi minta
után már évek óta működik Temesvár, Arad,
Ujrad, Lippa, Nagyszentmiklós, Zsombolya,
Versecz, Resiczabánya, Bogsánbánya, Fehér-
templom, Oraviczabánya, Ujvidék, Zombor,
Zimony és Pancsova városokban s mely a köz-
biztonsági hatóságok intenzív támogatásával a
közönség legnagyobb meglegedésére teljesíti
hivatását.

Biztosan feltehető, hogy Nagybecskerek
város polgársága ezen vállalatot számos belé-
péssel támogatni és ezzel egész Nagybecskerek
város közbiztonságát emelni fogja.

A vállalat főcélja, felfegyverzett egyének
által, kik kifogástalan előéletűek mindnyájan
s kiszolgált katonák, az éjjeli őrszolgálatot
egyes házak, épületek, telepek, gyárak, raktá-
rak, üzletek stb részére elvállalni. Az intéz-
mény oly modern szervezésű, hogy a legjobban
idomított rendőrökkel (német tenyésztés és
idomítás) rendelkezik, melyekkel eddig igen
kedvező eredményeket értek el.

A vállalat felkéri a nagybecskereki polgár-
ságot, hogy minél számosabb belépéssel őt
támogassa, hogy a vállalat hatáskörét minél
szélesebb téren fejthesse ki.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak a tár-
saság alkalmazottai a **Mária Terézia-utca 2744.**
sz. a. levő irodában. A legmelegebben ajánljuk
e társaságot olvasóinknak, mert ezzel Nagy-
becskerek város közbiztonsági viszonyainak
jelentékeny javulását remélhetjük.

693-2.1

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál“
pol. napilap kiadóhivatala.

**Vonatok érkezése és indulása Nagybecs-
kerekre, illetve Nagybecskerekéről.**

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

INDUL.		óra
Nagybecskereki pályaudvarról.		perc
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6.21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		7.10
Karlovára délelőtt		10.00
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		11.27
Karlova—Szegedre délután		1.13
Karlova—Szeged—Budapestre este		7.18
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra d. e		6.25
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután		4.00
Pancsovára délelőtt		8.10
Pancsovára délután		5.40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		
Módos—Temesvárra reggel		3.33
Zsombolya—Temesvárra délelőtt		10.59
Antalfára reggel		4.30
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2.26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11.55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5.25
ÉRKEZIK.		
Nagybecskereki pályaudvarra.		
Budapest—Szeged—Nagykik—Karlováról este		9.21
Budapest—Szeged—Karlováról este		7.17
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4.50
Budapest—Szeged—Karlováról délután		3.11
Szeged—Karlováról délelőtt		9.24
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6.49
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt		9.28
Temesvár—Zsombolyáról este		6.40
Pancsováról délelőtt		8.38
Pancsováról este		7.09
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		
Módosról reggel		6.56
Szécsányról este		8.16
Pancsováról délután		5.04
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9.34
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4.10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8.23

A Váraljai-utca 835/3. sz. alatt,
az utca legforgalmasabb helyén, egy szép
4 szobából álló,
megfelelő mellékhelyiségekkel együtt levő

lakás

amely különösen irodahelyiségnek alkalmas,
azonnal bérbeadó.

666-4.4

Bővebbet

Piking Jakab, Martinuzzi-utca 1. sz.

Bánlakai járás főszolgabirójától.
4618-913. szám. 669-2.2

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye bánlakai járásához
tartozó *Istvánölgy körjegyzőségben* meg-
üresedett *körnöki állásra* ezennel pályá-
zatot hirdetnek.

Ezen állás javadalmazása évi fizetés-
ben havi előleges részletekben felvehető
800 korona készpénz és a marhalevelek
után befolyó jövedelem, mi évi 200 koro-
nára tehető.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást
elnyerni óhajtják, iskolai képesítésüket s
eddiggi alkalmaztatásukat igazoló okmá-
nyokkal felszerelt kérvényüket hozzám f.
évi szeptember hó 30-áig amál is inkább
nyujtsák be, mert az elkésztett beérkezett
kérvényeket figyelembe venni nem fogom.
A választás határidejét későbbben fogom
kitűzni.

Bánlak, 1913. évi szeptember hó 7-én.

Dr. Ürményi, főszolgabiró.

1332. Bvk. 1913. sz.

688-1

Árverési hirdetés.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1911.
évi 11385. számú végzésével megkeresett nagy-
becskereki kir. járásbírósnak 1912. évi V.
1339. számú végzése folytán dr. Winter Lajos
ügyvéd által képviselt Mútrágyát értékesítő
szövetkezet budapesti cég javára 1114 korona
64 fillér tökéketelés és járulékaik erejéig el-
rendelt kielégítési végrehajtás folytán 1912. évi
október hó 3. napján felül foglalt és 1430 koro-
nára becsült ingóságokra az árverés elrendel-
tetvén, annak Nagybecskereken Váraljai-utca
22. sz. a. leendő megtartására határidőül **1913.
évi szeptember hó 24. napjának délután 3 órája**
kitűzetik az 1912. évi V. 1339/3. sz. a. k. vég-
zés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: butorok, hordók stb.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20.
§-a értelmében még a következő foglal-
tatók részére is elrendeltetett:

Dungyverszki Láza javára 425 K. s jár.
erejéig, Risztics György javára 455 K. 88 f. s
jár. erejéig, Közgazdasági Bank javára 800 K.
s jár. erejéig, Weiser Adon javára 1100 K. s jár.
erejéig, Csobán Miklós javára 270 K. 62 f. s
jár. erejéig, Daun Gyula javára 190 K. 52 f. s
jár. erejéig, Braun Ármán javára 445 K. 14 f.
s jár. erejéig, Szerb takarékpénztár r.-t. javára
2500 K. és 3910 K. s jár. erejéig.

Nagybecskereken, 1913. évi szeptember hó
4. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Kinizsi-utca 8. sz. alatti egyemeletes,

szép lakásokkal s a meg-
felelő mellékhelyiségekkel,
évi 1766 korona házbérjöv-
delemmel levő

házat

kedvező feltételek mellett,
**szabad kézből azonnal
eladom**

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Piking Jakab, Martinuzzi-utca 1. sz.

667-4.4

Nagyzerzsébetlak község előljárósága.
1195-913. szám. 681-3.2

Hirdetés.

Nagyzerzsébetlak község előljárósága köz-
hírré teszi, hogy a község tulajdonát képező
s a Béga folyón gyakorolható **kompvámszedési**
jog az 1914. év január 1-től számított 3 évi
időtartamra, az **1913. év szeptember hó 28-án**
délelőtt 9 órakor a községháza tanácstermében
megtartandó nyilvános árverésen bérbe fogja
adni.

Részletes árverési feltételek a községi
jegyzői irodában a hivatalos órák alatt meg-
tudhatók.

Nagyzerzsébetlak, 1913 szeptember 12-én.

Községi előljáróság.

Antalfalvai járás főszolgabirójától.
3214-913. kig. szám. 683-2.1

Pályázati hirdetés.

A cserépaljai községi végrehajtói állásra
pályázatot nyitok és felhívom pályázni óhaj-
tókat, hogy eddiggi alkalmaztatásukat igazoló
okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi
október hó 5-éig hivatalomhoz annál is inkább
nyujtsák be, mert később érkező kérvényeket
figyelembe venni nem fogok.

Az állással következő javadalmazás van
egybekötve: évi fizetés 800 korona, természet-
ben 3 öl kemény tűzifa.

Kelt Antalfalván, 1913. évi szeptember hó
10. napján.

Zsiross, főszolgabiró.

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573-x.22

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár
a „Népbank“ főkönyvelője.

Antalfalvai járás főszolgabirójától.
6408-913. kig. szám. 684-2.1

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett Nagy-
lajosfalvai községi irnoki állásra ezennel pályá-
zatot hirdetnek és felhívom pályázni óhaj-
tókat, hogy eddiggi alkalmaztatásukat igazoló okmá-
nyokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó
évi **október hó 10-ig** hozzám annál is inkább
nyujtsák be, mert később érkező kérvényeket
figyelembe venni nem fogok.

A választás határnapját később fogom meg-
állapítani.

Az állás javadalmazása 880 korona fize-
tés és 40 korona utitalány.

Antalfalva, 1913. évi szeptember hó 10-én.

Zsiross, főszolgabiró.

Beodra község előljáróságától.
2971-913. szám. 689-1.1

Hirdetés.

Beodra község vadászati jogát 1913. évi
szeptember hó 26-án d. e. 9 órakor megtar-
tandó nyilvános szóbeli árverésen 1914 évtől
számított 6 évre bérbeadja.

Feltételek a községi jegyzői irodában meg-
tekinthetők.

Beodra, 1913. évi szeptember hó 13.

Községi előljáróság.

Pancsovai járás főszolgabirójától.
4663-913. szám. 692-2.1

Pályázati hirdetés.

Az üresedésben levő **hertelendyalvai köz-
ségi segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetnek
A segédjegyző évi fizetése 1000 korona,
lakbér 200 korona és 1 öl tűzifa.

Felhívom mindazon okleveles jegyzőket,
akik az állást elnyerni óhajtják, hogy szabály-
szerűen felszerelt kérvényüket folyó évi **október**
hó 1-ig a pancsovai szolgabirósághoz nyujt-
sák be.

A választás napját később fogom meg-
határozni.

Pancsova, 1913 szeptember 11-én.

Dr. Gyertyánffy, főszolgabiró.

2105/11. számú (Toldy Ferenc és
Merczy-utca sarkán),
2575/6. számú (Merczy-utcában)

házak szabad kézből eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

680-3.2

Meghívó.

A nagybecskereki Oppova-Budzsák ne-
gyedbeli háromtagos gazdasági szövetkezet 1913.
évi szeptember hó 21-én délelőtt 8 órakor a
helybeli szerb hitközség tanácstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a szövetkezeti tagok ezennel meg-
hívatnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, három szavazatszedő
és hitelesítők megjelölése.
2. Határozathozatal a határban termelt
kukorica törese tárgyában
3. A katonai gyakorlótér kisajátítása iránti
határozat
4. Indítványok.

Nagybecskerek, 1913 szeptember 13-án.

Szövetkezeti igazgatóság.

690-1.1

Perjámosi járás főszolgabirójától.
3435-913. szám. 691-3.1

Pályázati hirdetés.

Perjámos községben üresedésben levő II.
segédjegyzői állásra pályázatot hirdetnek és fel-
hívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddiggi
alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felsze-
relt pályázati kérvényüket folyó évi **október**
hó 10-ig hivatalomhoz annál is inkább nyujtsák
be, mert a kellően fel nem szerelt, vagy el-
késztett kérvényeket figyelembe nem
veszem.

Az állás javadalmazása: 1000 korona törzs-
fizetés, 200 korona lakbér és 400 kor. drága-
sági pótlék.

Perjámos 1913. évi szeptember hó 11-én.

Dr. Sal, főszolgabiró.

Tánciskola-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudó-
mására hozni, hogy f. évi szeptember hó 24-étől

a „Korona“-szálloda dísztermében

táncanfolyamot nyitok

Kisebkek részére délután 5 órától 7 óráig, felnőt-
tek részére este 8 órától 10 óráig.

Táncolni tudóknak Two-Step
és One-Step tanfolyam.

Jelentkezni a beiratkozás céljából már most
lehet Almásy és Szepessy urak könyvkereskedé-
sében és a megnyitás napján a tánciskolában.

A n. é. közönség pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Katz S. Sándor, okl. táncanár.

679-3.2

A nagybecskereki III. számú (Tomasováci-
utcai) állami elemi iskolánál a

szolgai állás betöltendő.

Az állást elnyerni óhajtók jelentkezhetnek
az iskola igazgatójánál délelőtt 11-től 12-ig.

695-1.1